

מתני' לקח הימנו חטין בדינר זהב הכור, וכן השער. עמדו חטין בל' דינרין, אמר לו תן לי חטיי שאני רוצה למוכרן וליקח בהן יין, אמר לו הרי חטיך עשויות עלי בשלשים, והרי לך אצלי בהן יין, ויין אין לו.

וכי אין לו יין מאי הוי? הרי כבר יצא השער

<u>פוסקין במלוה על הפירות</u>	<u>פוסקין על הפירות</u>	<u>אין פוסקין על הפירות</u>
ברייתא דרב ספרא [אביי]: אין פוסקין ברייתא דר' אושיעא [רבה ורבא]: פוסקין אם יש לו	אם יצא השער או אם יש לו פירות	אם לא יצא השער ואין לו פירות

אלא אמר אביי

אמר הלוניי שלשים דינרים, אמר ליה שלשים דינרים אין לי חטין בשלשים דינרים יש לי שאני נותן לך, נתן לו חטין בשלשים דינרים
 לקח הימנו חטין בדינר זהב הכור, וכן השער.
 היינו: חזר ולקחם הימנו בדינר זהב
 עמדו חטין בל' דינרין, אמר לו תן לי [דמי] חטיי (שאני רוצה למוכרן) [שמכרתים לך] וליקח בהן יין, אמר לו הרי חטיך עשויות עלי בשלשים,
 הכי קאמר ליה: בדמי חטיך שעשית עלי בשלשים דינר והרי לך אצלי בהן יין, ויין אין לו.
 ורוצה ליקח ממנו זוזי, אסור דמחזי כריבית.
 אבל אם יש לו יין יכול לשלם ביון, דזוזי יהיב ליה מעיקרא ופירי שקיל מיניה ולא דמי לרביית.

אמר רבה: מתניתין בבא לחוב בדמיהן עסקינן!

לקח הימנו חטין בדינר זהב הכור, וכן השער. מותר לפסוק על הפירות אחר שיצא השער.
 עמדו חטין בל' דינרין, אמר לו תן לי חטיי שאני רוצה למוכרן וליקח בהן יין, אמר לו הרי חטיך עשויות עלי בשלשים, והרי לך אצלי בהן יין,
 אם נתן לו דמי החטין שיחזור ויקבלם הימנו לפסוק על היין היה מותר. אבל כאן בא לעשות עליו דמי החטין חוב ולפסוק על היין עם החוב.
 ויין אין לו.
 אי הוה ליה יין הוה קנוי לו מעכשיו, ואי אייקר ברשותיה אייקר, אבל אין לו יין, והוא לא קיבל עכשיו מעות שנוכל לומר יכול הוא לקנותו בדמים שקיבל.

כדתני רב ספרא ברביית דבי ר' חייא: יש דברים שהם מותרין ואסורין מפני הערמת רבית, כיצד: אמר לו הלוניי מנה א"ל מנה אין לי חטין במנה יש לי שאני נותן לך, נתן לו חטין במנה [בהקפה] וחזר ולקחן הימנו בעשרים וארבע סלע [במזומן], מותר ואסור לעשות כן מפני הערמת רבית.

וכדתניא: הרי שהיה נושה בחבירו מנה. והלך ועמד על גורנו ואומר תן לי מעותי שאני רוצה ליקח בהם חטים, אמר לו חטים יש לי שאני נותן לך, צא ועשה עלי כשער של עכשיו ואני אעלה לך כל שנים עשר חדש. אסור, דלאו כאיסרו הבא לידו דמי.

אמר ליה רבא אי הכי . . .

והא בדינר זהב הכור וכן השער קתני?
 ולדבריך, השער הי' שלשים דינרים רק קנאם בחזרה בזול!
 [ואין לומר שמתחילה מכרן לו ביוקר 30 וקנאם בחזרה כפי השער 25 דא"כ הוה ליה טרשא ובלא זה אסור מדרבנן – רש"י]

א"ל אביי אי דלא כאיסרו הבא לידו מאי איריא אין לו אפי' יש לו נמי?
 דבעומד על גורנו קאמר דיש לו חטין ואפילו הכי אסר

אלא אמר רבא

כתירוצו של רבה, ולא אמרינן "דלאו כאיסרו הבא לידו" היכא דיש לו. ומיהו היכא דאין לו "לאו כאיסרו הבא לידו" הוא.

כדתני ר' אושיעא: הרי שהיה נושה בחבירו מנה

– והלך ועמד על גורנו ואמר תן לי מעותי שאני רוצה ליקח בהן חטין, ואמר לו חטין יש לי שאני נותן לך צא ועשאן עלי כשער של עכשיו.
 – הגיע זמן חטין למכור אמר לו תן לי חטין שאני רוצה למוכרן וליקח בהן יין, א"ל יש לי יין שאני נותן לך צא ועשאן עלי כשער של עכשיו.
 – הגיע זמן יין למכור ואמר לו תן לי ייני שאני רוצה למוכרו וליקח בו שמן א"ל שמן יש לי שאני נותן לך צא ועשהו עלי כשער של עכשיו.
כולם אם יש לו מותר, אין לו אסור!

שמע מינה דר' אושיעא תלת:

– וקר' ינאי: מה לי הן מה לי דמיהן – מקבל דמי הפירות כשער של עכשיו לרשב"ם רק בפירות אחרים, לר"ת אף במעות

– והוא דיש לו – אבל אין לו אסור אפי' יצא השער

– מעמידין מלוה על גבי פירות – לא אמרינן דלא כאיסרו הבא לידו הוא

